

בפני: כב' השופטת ענת אלפסי

המבקש: האב
ע"י ב"כ עו"ד שירה קופמן

המשיבה: האם
ע"י ב"כ עו"ד יגאל בן חיים

החלטה

אב משמורן על שלושה קטינים עותר לביטול חיובו במזונות שני הקטינים שבמשמורת האם.
האם טוענת כי יש להחיל עליו החיוב מכח הדין האישי. זו המחלוקת העומדת על הפרק.

רקע והליכים:

1. **הצדדים הם הורים לחמישה קטינים.** חייהם המשותפים נקלעו למשבר קשה, אשר, בעטיו נפתחו מספר הליכים משפטיים. הליכי הגירושין, המשמורת וחלוקת הרכוש מתבררים בבית הדין הרבני, וההליך הנוגע למזונות הקטינים מתברר בבית משפט זה.

2. **משמורת הקטינים,** על פי פסק הדין שניתן בבית הדין הרבני, חולקה באופן הבא:

שלושת הקטינים הגדולים יותר (...) נמצאים במשמורת האב; בעוד שני הקטינים הצעירים יותר (...) נמצאים במשמורת האם.

בית הדין אף קבע מועדים למפגשים בין הקטינים לבין ההורים באופן שיאפשר מפגש בין הקטינים לבין עצמם. גם בעניין זה סוערות הרוחות, בעיקר לגבי הביקורים בבית האם.

3. **ענייני הרכוש**, אף הם מתבררים בבית הדין הרבני, כאשר המחלוקת העיקרית נוגעת לשאלת הזכויות בדירת המגורים. אבי הקטינים טוען כי מדובר בדירתו שלו, בעוד אם הקטינים טוענת כי מדובר בדירה המשותפת לשני הצדדים.

ישיבת הוכחות בבית הדין הרבני התקיימה ביום...2014, הצדדים אמורים להגיש סיכומיהם, ולאחריהם ינתן פסק הדין.

4. **באשר למזונות הקטינים**, בהחלטתי מיום 20.9.13, כאשר הצדדים חלקו את השימוש בדירת המגורים, וכאשר הקטינים הצעירים נמצאו המסגרת של מעון, ניתנה החלטת ביניים לפיה כי על האב לשלם בגין מזונות שני הקטינים שבמשמורת האם, 2,070 ₪ לחודש, הוצאות אחזקת המדור והוצאות החינוך.

5. בישיבת ההוכחות שהתקיימה לפני בעניין המזונות ביום 22.6.14 בעניין מזונות הקטינים, לבקשת ב"כ הצדדים, נקבע כי סיכומים בעניין המזונות יוגשו לאחר מתן פסק הדין של בית הדין הרבני בעניין הרכוש. זאת, הואיל ויש בעניין זה כדי להשליך על מצבם הכלכלי של הצדדים ומדור הקטינים, עניין שהוא רלוונטי לצורך פסיקת דמי המזונות.

6. **בבקשה שלפני**, עותר האב לקבוע כי אין עוד מקום לחייבו בתשלום כספי בגין מזונות שני הקטינים שבמשמורת האם, הואיל ויש להביא בחשבון את ההוצאות בהן עליו לשאת בגין שלושת הקטינים שבמשמורתו. עוד טוען כי במצב הדברים הנוכחי, נוכח מצבם הכלכלי של הצדדים והוצאות הקטינים, אין כל מקום להשית עליו חיוב.

אם הקטינים טוענת כי חיובו במזונות כלל הקטינים הינו אבסולוטי, ואין מקום להסיר מעליו את החיוב כליל. הוצאות אלה עומדות על 2,850 ₪ לכל אחד מהקטינים שבמשמורתה, ובנוסף על האב לשלם דמי אירוח בגובה 500 ₪ לכל אחד מהקטינים שאינם במשמורתה.

המסגרת הנורמטיבית:

7. **החוק לתיקון דיני משפחה (מזונות) התשי"ט - 1959** קובע כי החיוב במזונות הקטינים ייעשה על פי הדין האישי החל עליהם. בעניין שלפנינו, הצדדים יהודים, ועל כן ייעשה החיוב על פי דין תורה, כפי שנתגבש במשפט העברי ובפסיקת בתי המשפט.

8. **עיקרו של הדין, בכל הנוגע למזונות קטינים**, הוא כי חבות האב לזון את ילדיו הקטינים עד הגיעם לגיל 15 - היא חבות אבסולוטית, לגבי צרכיהם ההכרחיים. לגבי הצרכים שאינם הכרחיים - החיוב הוא מדין צדקה. מעל גיל 15 - החיוב הינו מדין צדקה בכל מקרה. בענייננו, מדובר בקטינים שהם "מקטני קטנים" ועל כן החיוב עבורם הינו אבסולוטי לגבי צרכיהם ההכרחיים. ר' ע"א 591/81 פ. נ' פ., פ"ד לו(3) 449. ביסודה של הלכה זו מונחת הנחת היסוד לפיה האם נושאת העול גידול הילדים בעוד האב נושא בעול פרנסתם.

9. באשר לחיוב האם מדין צדקה, נקבע כי הדבר ייעשה כל עוד יש בידי האם כדי לקיים עצמה. ר' ע"א 166/66 ג. נ' ג., פ"ד כ(2) 533.

10. עקרון נוסף קובע כי יש לבחון הן את צרכי הקטין והן את מצבם הכלכלי של הצדדים, הן לאור פוטנציאל ההשתכרות שלהם, והן לאור הרכוש הנמצא בבעלותם.

ר' ע"א 130/83 פ. נ' פ., פ"ד לח (1) 721
וכן ע"א 239/85 ע. נ' ע., פ"ד לו (1) 147.

11. **עוד נקבע כי ככל שמצבם הכלכלי של ההורים דומה יותר, כך יש להגדיר את המזונות ההכרחיים באופן מצמצם יותר.**

ר' בע"מ 5750/03 א. נ' א., (נבו) מיום 8.6.05
וכן בע"מ 2433/04 צ. נ' צ., (נבו) מיום 2.10.05

12. **עוד נקבע כי יש להביא בחשבון את חלוקת זמני השהות של ההורה על הקטינים.**

חלוקת הנטל בעול גידול הילדים תקבל ביטוי גם בחלוקת הנטל בעול פרנסתם.

כך במקרים בהם ההורים מחלקים זמנם עם הקטינים שווה בשווה,
וכך במקרים בהם חלק מן הקטינים נמצא במשמורת האב וחלקם
במשמורת האם.

ר' ע"מ 318/05 פלוני נ' פלונית (נבו) מיום 30/1/06 לגבי משמורת משותפת;
תמ"ש 21412-09-11-ס.ש.נ' מ.ש (נבו) מיום 5/11/13 לגבי משמורת מפוצלת;
תמ"ש 4881-10-12 פלוני נ' אלמונית (נבו) מיום 10/2/14 לגבי חלוקת
משמורת;
ותמ"ש 16785-09-12 ס.ר.נ' ד.ר (נבו) ניתן ביום 11/12/13, משמורת
משותפת.

מן הכלל אל הפרט:

בעניין שלפנינו, הנתונים העולים מכתבי הטענות על נספחיהם, הם כדלקמן:

13. אבי הקטינים עובד כמורה בבית הספר, ומשתכר כ - 7,000 ₪ לחודש נטו
בממוצע, על פי תלושי שכר לחודשים 2/13 עד 4/14. שכרו עמד על סכום זה
גם כאשר נפתחו ההליכים.

האם טוענת כי עובד גם במתן שיעורים פרטיים, אך לא הציגה כל אסמכתא
בעניין זה. בראשית ההליכים עלתה טענה דומה, והאב הבהיר כי הטיפול
בקטינים אינו מאפשר לו.

14. אם הקטינים היא אופטומטריסטית שכירה ומשתכרת כ- 5,100 ₪ לחודש
נטו בממוצע, בגין עבודה במשרה חלקית מהשעה 10:30 ועד 14:30.
לפני כשנה עבדה במשרה מלאה והשתכרה כ - 7,300 ₪ לחודש.
בתקופת החיים המשותפים עבדה בשני מקומות עבודה והשתכרה כ - 16,000
₪ לחודש.

לפיכך, יועמד פוטנציאל השתכרותה על 7,000 ₪ לחודש.

15. מדור הקטינים, בשלב זה, אינו כרוך בעלות כספית, הואיל וכל אחד מן
ההורים נמצא עם הקטינים שבמשמורתו בית הוריו. הוצאות אחזקת המדור

בבית ההורים ניתנות לאומדן בלבד, ובשלב זה יועמדו על 200 ₪ לחודש, לכל קטין.

16. הוצאות החינוך הנדרשות לכל אחד משלושת הקטינים שבמשמורת האב, הלומדים בבית הספר היסודי (וגילאיהם 8, 9 ו-11 שנים), עומדות על 150 ₪ לחודש.

הוצאות החינוך הנדרשות לכל אחד משני הקטינים שבמשמורת האם (וגילאיהם 3 ו-4 שנים), הנמצאים בגן ילדים וגילם מעל שלוש שנים, עומדות על 100 ₪ לחודש.

האם טוענת כי הקטינים צפויים להשתלב בצהרון שעלותו 850 ₪ לחודש לכל קטין, אך פנתה ללשכת הרווחה לקבלת הנחות וטרם קיבלה תשובה.

17. הוצאות המחיה של כל אחד משלושת הקטינים לרבות בגין מזון, ביגוד, בריאות ונסיעות, יועמדו על סכום של 1,250 ₪ לחודש לכל קטין, על פי הרף המינימלי שנקבע בפסיקה.
ר' בר"ע 1895/02 ב.ע. נ' ב.ע. (נבו) מיום 20/1/03.

18. התוצאה היא כי נכון להיום, הוצאות הקטינים הן כדלקמן:
עבור על אחד מהקטינים שבמשמורת האב נדרש סכום של 1,600 ₪ לחודש.
עבור כל אחד מהקטינים במשמורת האם נדרש סכום של 1,550 ₪ לחודש.

19. תמונת המצב היא, איפוא, כדלקמן:

האב משמורן על שלושה קטינים והכנסתו 7,000 ₪ לחודש.
ההוצאה הנדרשת לקטין היא 1,600 ₪ לחודש, ולשלושתם - 4,800 ₪ לחודש.
מכאן כי ההכנסה שנותרת לאב לפרנסת עצמו הינה 2,200 ₪ לחודש.

האם משמורנית על שני קטינים, הכנסתה 5,000 ₪ לחודש והפוטנציאל 7,000 ₪ לחודש.
ההוצאה הנדרשת לכל קטין היא 1,550 ₪ לחודש, ולשניהם - 3,100 ₪ לחודש.

מכאן כי ההכנסה הנותרת לה לפרנסת עצמה הינה 1,900 ₪ לחודש.

על מנת לממש מלוא פוטנציאל השתכרותה, עליה לשלב הקטינים בצהרון, תמורתו יהיה עליה לשלם, לאחר קבלת הנחות, סכום של כ- 600 ₪ לחודש לכל קטין. במצב דברים זה, ההוצאה לכל קטין תעמוד על 2,050 ₪ לחודש, היינו 4,100 ₪ לשניהם. ואולם, במצב דברים שכזה, תוכל לממש פוטנציאל השתכרותה לכדי 7,000 ₪ לחודש, ועל כן יוותר בידיה סכום של 2,900 ₪ לחודש לפרנסת עצמה, סכום העולה על זה שנותר בידי האב.

19. נמצא, איפוא, כי לעת הזו הסכום הנותר לכל אחד מההורים, למחייתו, עומד על

כ- 2,000 ₪ לחודש, כאשר לגבי האם יש להניח כי הסכום שיוותר בידיה יעלה על זה הנותר בידי האב. במצב דברים זה, בו שני ההורים נושאים בנטל גידול הילדים באופן מאוזן, עליהם להימצא גם בשוויון כלכלי. במצב מעין זה, אין עוד כל הצדקה לתפיסה לפיה האם נושאת בנטל גידול הילדים בעוד האב פנוי לפרנסת המשפחה. משכך, אין אף מקום להטיל על האב עול כבד יותר מזה בו נושאת האם.

לא זו אף זו, קבלת עמדת האם לפיה על האב לשאת גם במזונות הקטינים שבמשמורתו וגם במזונות הקטינים שבמשמורתה, ולו בגובה 2,000 ₪ לחודש, עלול ליצור מצב בו יהא האב נטול פרנסה לחלוטין, בעוד שלאם יוותרו כ- 4,000 ₪ לחודש לפרנסת עצמה.

כיצד יגדל האב את הקטינים כאשר אין לו כדי מחייתו שלו? מדוע תקבל האם הכנסה העולה עשרת מונים על זו של האב? אין כל הצדקה לכך.

עקרון "השוויון בנטל" יחול, איפוא, גם על נטל גידול הילדים וגם על נטל הפרנסה.

יוער כי נטל זה הינו החובה שבצד הזכות הבסיסית של ההורים לגדל את ילדיהם, אותם הביאו לעולם מתוך רצון משותף לגדלם בשמחה ובאהבה. אין ספק בליבי כי שני ההורים אוהבים את ילדיהם אהבת נפש, אלא שהמאבק ביניהם גובה מחירו גם מהקטינים.

לאור האמור לעיל, התוצאה היא כדלקמן:

1. האב מחוייב לשאת במזונות שלושת הקטינים שבמשמורתו;

2. האם מחוייבת לשאת במזונות שני הקטינים שבמשמורתה.

3. חיוב האב במזונות שני הקטינים שבמשמורת האם בטל לגבי התקופה
שמיום 1.9.14.

ככל שהעביר האב לאם תשלום בגין החדשיים שחלפו מיום 1.9.14, אינה מחוייבת להשיב לו סכום זה. מועד השבת הסכום ייקבע בפסק הדין הסופי.

ניתנה היום, י"ז חשוון תשע"ה, 10 נובמבר 2014, בהעדר הצדדים.